

Ann-Kristin Wallengren, prodekan  
Lena Christensen, utbildningsledare  
Agnes Malmgren, utbildningsledare

## Uppföljning av HT-fakulteternas kvalitetsdialoger för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2020

### Bakgrund

HT-fakulteterna genomför varje år kvalitetsdialoger med institutionerna, inom ramarna för verksamhetens system för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning på grund-, avancerad och forskarnivå<sup>1</sup>. Kvalitetssystemet förhåller sig till nationella riktlinjer och till Lunds universitets *Policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning vid Lunds universitet*.<sup>2</sup> Kvalitetsdialogerna är tematiskt orienterade med ett nytt tema varje år under en sexårscykel. Tanken är att dialogerna ska fungera som ett samtalsforum där institutionerna får möjlighet att ta ett samlat grepp om utbildningarnas villkor, starka sidor och utmaningar. Genom kvalitetsdialogerna och deras för- och efterarbete vill fakulteterna tillsammans med institutionerna och studenterna enas om en beskrivning av utbildningarnas läge i förhållande till det aktuella temat och ta fram målsättningar för fortsatt utvecklingsarbete.

Föreliggande rapport ger en övergripande bild av HT-fakulteternas kvalitetsdialoger år 2020, med tema internationalisering. I fokus står de goda exempel och utvecklingsområden som lyftes fram under kvalitetsdialogerna, samt de uppföljningsaktiviteter som kommer att anordnas för att möta de behov som identifierades under dialogerna.

### Tematik och underlag

Temat för kvalitetsdialogerna 2020 var internationalisering, vilket knyter an till kriteriet att internationalisering och internationella perspektiv främjas i utbildningen i *Lunds universitets policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning*<sup>3</sup>. I lärosätets aktuella handlingsplan för internationalisering används följande definition av begreppet<sup>4</sup>: ”den avsiktliga processen att integrera en internationell, interkulturell eller global dimension i syftet, innehållet och tillhandahållandet av eftergymnasial utbildning, för att öka kvaliteten i utbildning och forskning för alla

<sup>1</sup> Humanistiska och teologiska fakulteterna vid Lunds universitet, *Humanistiska och teologiska fakulteternas system för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av befintlig examensgrundande utbildning på grund-, avancerad och forskarnivå 2019-2024*, 2018 (Dnr STYR 2018/1257)

<sup>2</sup> Lunds universitet, *Policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning vid Lunds Universitet*, 2016

<sup>3</sup> Lunds universitet, *ibid.*

<sup>4</sup> de Wit, H., Egron-Polak, E., Howard, L., & Hunter, F., *Internationalisation of higher education*, 2012, citerad i Lunds universitet, *Handlingsplan för internationalisering 2019-2021*, s. 1,

studenter och anställda och för att meningsfullt bidra till samhället”. I sitt arbete med att främja internationalisering tar universitetet, liksom HT-fakulteterna, hänsyn till rekommendationer i delbetänkandet *En strategisk agenda för internationalisering*<sup>5</sup> och slutbetänkandet *Ökad attraktionskraft för kunskapsnationen Sverige*<sup>6</sup>.

HT-fakulteternas kvalitetsdialoger 2020 hade internationalisering på hemmaplan som utgångspunkt, och fokus lades särskilt på institutionernas arbete med att främja interkulturell kompetens i utbildningarna. Med *internationalisering på hemmaplan* avses hur internationella perspektiv lyfts fram i och påverkar HT-fakulteternas utbildningar, både på campus och i nätbaserad utbildning. *Interkulturell kompetens* kan i sin tur beskrivas som ett ”effektivt och ändamålsenligt beteende och kommunikation i interkulturella situationer”<sup>7</sup>. I *Strategisk agenda för internationalisering*<sup>8</sup> listas olika uttryck för interkulturell kompetens, utifrån Darla K Deardorffs forskning på området. Till dessa hör ett respektfullt, öppet och nyfiket förhållningssätt, förmåga till kritisk reflektion, kulturspecifik kunskap och förståelse för andra världsuppfattningar. Vikten av att främja interkulturell kompetens bland studenter och lärare betonas även i *HT-fakulteternas strategiska plan 2019–2024*, där följande konstateras<sup>9</sup>:

Interkulturell kompetens, perspektiv och förståelse kan erhållas både utomlands och i närmiljön, genom de många människor med annan bakgrund som finns både på universitetet och i samhället i stort. Att arbeta med hur medarbetare och studenter skaffar sig sådan erfarenhet är en utbildningspolitiskt viktig fråga för fakulteterna.

Kvalitetsdialogerna 2020 utgjorde en inventering av institutionernas arbete med internationalisering på hemmaplan och interkulturell kompetens, med utgångspunkt i följande frågor:

- Hur främjas studenternas kunskap om sin egen kulturspecifika förståelse av världen i relation till andras världsuppfattningar?
- Hur främjas studenternas färdigheter i att relatera till och interagera med människor som har olika språk och kommer från olika kulturer?
- Hur främjas förhållningssätt som präglas av kulturell medvetenhet och självreflektion i utbildningen?
- Hur tas studenternas erfarenheter av mobilitet tillvara i utbildningen?

Genom att låta de tre första frågorna relatera till kurs- och utbildningsplanernas kategorisering av lärandemål (kunskap – färdighet – förhållningssätt) tydliggjordes kopplingen mellan kvalitetsdialogerna och den kontinuerliga undervisningspraktiken ute på institutionerna. Utöver att beskriva sitt arbete med dessa frågor, ombads institutionerna att ta fram goda exempel och utvecklingsområden inom temat internationalisering på hemmaplan och interkulturell kompetens.

Eftersom interkulturell kompetens diskuterades som en del av utbildningarnas internationalisering valde fakulteterna att fokusera på den geografiska aspekten av

<sup>5</sup> SOU 2018: 3

<sup>6</sup> SOU 2018:78

<sup>7</sup> Deardorff, Deardorff, D. K., *Identification and Assessment of Intercultural Competence as a Student Outcome of Internationalization. Journal of Studies in International Education*, s. 241–266), citerad och refererad i SOU:3, s. 66

<sup>8</sup> SOU 218:3

<sup>9</sup> Humanistiska och teologiska fakulteterna, *Strategisk plan 2019-24*, s 11

interkulturalitet, närmare bestämt på studenternas och lärarnas hemhörighet i olika länder eller geografiska områden.

Det är viktigt att understryka att interkulturell kompetens inte utgör ett särskilt examensmål i Högskoleförordningen, vilket kan förklara varför perspektivet sällan berörs i utbildningarnas kursplaner. Kvalitetsdialogerna syftade sålunda inte till att bedöma huruvida dessa kompetenser examineras eller inte, utan till att kartlägga deras närvaro i och betydelse för undervisningen inom HT-fakulteternas utbildningar.

Studierektorsnätverket var involverat i arbetet med att utforma frågorna till kvalitetsdialogerna. Inför dialogerna anordnades dessutom en presentation av dialogerna och deras plats i kvalitetssystemet för studentrepresentanterna, något som kommer att bli ett återkommande inslag i fakulteternas kvalitetsarbete framöver.

## Genomförande

Instruktionerna till underlaget inför kvalitetsdialogerna skickades ut till institutionerna i början av november månad 2019 och skulle besvaras senast 21 februari 2020. De ämnen/institutioner som arbetade kontinuerligt med uppdraget under svarstiden upplever att de haft stor möjlighet att förankra temat och frågeställningarna hos medarbetare. Under dialogerna diskuterades möjligheten att sträva efter att tydligare inkludera tematiken för kvalitetsdialogerna i institutionernas interna utvecklingsprocesser, såsom utvecklings- och planeringsdagar på institutions- eller ämnesnivå, för att underlätta för fler att både delta i själva processen med att skriva underlag och att delta i aktiviteter till följd av kvalitetsdialogerna.

Årets kvalitetsdialoger ägde rum när Covid-19-pandemin tog fart i Sverige. Flertalet dialoger ägde därför rum via Zoom, och de försenades i nästan en månad.

Vid samtliga dialoger har prefekt/GU-prefekt och studierektorer deltagit. Det har i övrigt varit upp till institutionerna att bestämma vilka personer som skulle delta. Studievägledare och programkoordinatorer var med i många dialoger, och till vissa kom även ytterligare lärare. Vid dialogen med Institutionen för kommunikation och medier deltog även prodekanen och utbildningsledare vid Samhällsvetenskapliga fakulteten.

Från HT-fakulteterna har prodekan, utbildningsledare och fakultetssekreterare deltagit. Vice ordförande för Humanistiska och teologiska studentkåren (HTS) deltog också vid varje dialog. Studentrepresentanter från ämnena fanns utsedda till alla dialoger, men på grund av ändrade tider för ett antal dialoger, med anledning av Covid-19, var några av dem tvungna att lämna återbud.

## Internationalisering och interkulturell kompetens inom HT-fakulteternas utbildningar

Dialogerna inleddes i de flesta fall med reflektioner om det aktuella temat och arbetsprocessen med underlagen. Inom flera institutioner hade grundliga diskussioner förts om innebörden av interkulturell kompetens. En institution ställde sig kritisk till att just detta perspektiv hade betonats i dialogerna, på bekostnad av andra dimensioner av internationalisering. Under ett par dialoger restes invändningar

mot den geografiska avgränsningen av begreppet, då också andra aspekter av interkulturalitet förtjänade utrymme. Från de historiska ämnena betonades att även diakrona perspektiv – möten med förflutenheten – kan träna studenterna i interkulturell kompetens.

Även om begreppsparet interkulturell kompetens väckte diskussioner tycks de flesta institutionerna nöjda med att få syna sitt arbete på området närmare. På vissa håll sågs perspektivet som en självklar del av undervisningen, medan det inom andra delar av verksamheten var svårare att se den direkta kopplingen till utbildningarnas innehåll. Sammantaget framträder en bild av att interkulturell kompetens är något man sysslar med ”strövis”, som en institution uttryckte det, snarare än systematiskt. Genom arbetet med underlaget har man, enligt en annan institution, tagit sig igenom flera olika steg – från ”vad vi gör”, via ”hur vi gör det” och ”var vi brister” till ”vad kan vi göra åt det?”. Processen med underlagen har därför, menar flera institutioner, varit ”formativ” och ”medvetandegörande”.

I dialogerna kan ett par återkommande teman skönjas: studenternas mobilitet och ämnenas behov av att tillvarata den, akademiska kulturer och de inresande studenternas studiemiljö, språket i kurslitteraturen och undervisningen, interkulturell kompetens och interkulturella möten i lärosalen. Dessa teman, och de uppföljningsaktiviteter som vi föreslår med hänsyn till institutionernas önskemål och behov, ligger till grund för rapporteringen av dialogerna nedan.

## **Mobilitet**

Studenternas mobilitet berördes i de flesta av dialogerna, ofta med fokus på utlandsstudier inom HT-fakulteterna. Den bild som framträdde var att studenterna av en rad olika skäl inte reser ut i önskvärd omfattning, varav det svenska terminssystemet nämndes som främsta hinder. Men även det faktum att många läser fristående kurser, att informationen om utbytesstudier på sina håll är bristfällig, att det kan vara svårt att få visum till vissa länder och att det kan finnas ett ointresse bland en del studenter nämndes som hinder för mobilitet. Dessutom betonades i ett par av dialogerna att utbytesstudier för somliga studenter är en svår erfarenhet, präglad av ensamhet och studiestress, något som i första hand studievägledarna får kännedom om i sina samtal med dem<sup>10</sup>.

Många institutioner sa sig vilja arbeta mer med att systematiskt ta tillvara på de utresande studenternas erfarenheter. Inom ett par ämnen och program görs detta redan, exempelvis skriver studenter i engelska brev till sina lärare under utlandsvistelsen, och i mänskliga rättigheter har man examinerat studenter på deras texter om tiden vid ett utländskt lärosäte. Vidare har internationella kontoret en databas med studenternas reseberättelser. Under dialogerna kom förslag om att synliggöra innehållet i denna databas, till exempel under särskilda event där studenterna muntligt kunde dela med sig av sina berättelser till andra studenter. I bästa fall skulle detta bidra till att fler fick upp ögonen för möjligheten att studera utomlands.

Utöver utbytesstudier har man vid flera institutioner haft, eller har, kursmoment som genomförs i utlandet. Detta anses som värdefullt på många vis. Dels ges studenterna möjlighet att fördjupa sina ämneskunskaper och språkfärdigheter, dels får de möjlighet att träna interkulturella färdigheter och förhållningssätt. Dessa

<sup>10</sup> För mer information om denna problematik, se Humanistiska och teologiska studentkårens rapport *Humanister och teologer på vift*: [Flights of Fancy \(squarespace.com\)](https://flightsoffancy.squarespace.com)

kursmoment är dock ekonomiskt kostsamma för både institutioner och studenter. Utöver den ekonomiska kostnaden har pågående klimatkris och pandemi bidragit till nya sätt att hantera internationaliseringen av HT-fakulteternas utbildningar, och olika typer av nätbaserade utbyten har fått ett uppsving. Som exempel kan nämnas att ämnet spanska under Covid -19 har anordnat möten med colombianska historielärare för sina studenter.

Geografiskt närliggande områden, och de språk som talas där, bör enligt en del av institutionerna ingå i fakulteternas satsningar på internationalisering. Inte minst skulle LU:s närhet till Danmark kunna nyttjas mer, genom att fler gästlärare bjöds in och fler studenter rekryterades därifrån.

Internationella studenter och praktikanter främjar på olika sätt arbetet med internationalisering och interkulturell kompetens vid LU. De förra återfinns främst på HT-fakulteternas masterprogram, och de senare kommer hit från ett par av de språkområden som utbildningarna på SOL är kopplade till. Praktikanterna är oftast nyutexaminerade studenter i samma åldersgrupp som HT-studenterna. Av dialogerna framgår det att praktikanterna har en positiv effekt på studentgruppen genom att de både bidrar med språkligt stöd, fungerar som kunskapskällor om målspråkslandet och bygger en social samvaro med våra studenter.

I ett par dialoger betonades att de inresande studenterna och praktikanterna medvetet söker sig till Sverige med ambitionen att lära sig mer om landets kultur och samhällsliv, och/eller lära sig tala svenska. Det anses viktigt att HT:s ämnen och program går dessa önskemål till mötes genom att skapa välkomnande sociala sammanhang, inom och bortom lärosalarna, för våra internationella studenter och praktikanter. Via dem får även våra studenter och lärare en chans att ta del av perspektiv från andra akademiska och kulturella sammanhang, vilket i sin tur bidrar till att utveckla deras interkulturella kompetens. Samtidigt problematiserades i ett par dialoger själva distinktionen mellan inresande och utresande studenter: Vilka är egentligen "våra" studenter som vi vill ska utveckla interkulturell kompetens? Studenter är en heterogen grupp vars främsta gemensamma nämnare är, eller bör vara, anknytningen till Lunds universitet och HT-fakulteterna, menade man i samband med dessa dialoger.

#### **Förslag till insatser och uppföljning:**

Utbildningsledare utvecklar tillsammans med Internationella kontoret en workshop om hur vi i utbildningarna kan tillvara på studenternas erfarenhet av mobilitet med utgångspunkt i deras reseberättelser. Workshopen ges i studievägledarnätverket och under vårterminen 2021. Även koordinatörer för master- och kandidatprogrammen bjöds in till workshopen.

#### **Språket i pedagogiska sammanhang**

Engelskans dominans i kurslitteraturen och i delar av undervisningen togs upp i flera av dialogerna. Att kurslitteraturen speglar en anglosaxisk tradition riskerar leda till att studenterna ges en alltför ensidig och västerländsk representation av kunskap. En annan effekt av engelskspråkig kurslitteratur är att en del studenter utvecklar ett "svengelskt" språkbruk under seminarier och att de önskar skriva tentamina på engelska. Somliga lärare har även märkt att skiljelinjer skapas mellan studenter som har engelska som modersmål och övriga studenter. Det finns därför ett behov av att

ge studenterna möjlighet att utveckla sin akademiska engelska både vad gäller muntlig och skriftlig framställning i undervisningen.

I ett par dialoger nämndes att kurslitteratur som är skriven på andra skandinaviska språk än svenska medför svårigheter för en del studenter som har svenska som modersmål och i än högre utsträckning för studenter som kommer från icke-skandinaviska språkområden. Kompetenshöjande insatser i de skandinaviska språken föreslogs därför i dessa dialoger.

#### **Förslag på uppföljning och insatser**

HT-fakulteterna väljer att avvakta med särskilda insatser vad gäller studenternas språkkompetens tills resultaten från nedan omnämnda LU-projekt blivit kända.

Inom ramarna för *Handlingsplan för internationalisering 2019-2021* genomförs en kartläggning av språkstöd vid Lunds universitet för att få en bild av befintligt språkstöd vid lärosätet, analysera behovet av sådant stöd till studenterna och ”ta fram ett underlag för framtida beslut om dimensionering och inriktning på språkstöd”. Projektets övergripande mål är att ”underlätta studenters kommunikation på engelska och svenska, i skrift och i tal för utvecklad internationalisering på hemmaplan och för att förbereda studenter för en svensk och internationell arbetsmarknad”.<sup>11</sup>

#### **Akademisk kultur**

I möten mellan studenter och lärare med olika bakgrund framträder ofta skillnader som bottnar i deras tillhörighet i olika akademiska kulturer. Med akademiska kulturer avses de normer och värderingar som präglar ett visst akademiskt system. Det är viktigt att poängtera att frågan handlar både om de inresande studenternas akademiska bakgrund och om det svenska och lundensiska system som de möter här. Genom att lyfta in frågan om akademiska kulturer i undervisningen synliggörs även inhemska förhållningssätt till vetenskap, kunskap, vad ett universitet är och hur lärkulturer ser ut här.

I flertalet dialoger ansågs mötet mellan olika akademiska kulturer berikande för undervisningen, men också bitvis utmanande. Inom de flesta internationella masterprogram har man arbetat medvetet med den här dimensionen, då man har tvingats att tänka praktiskt kring hur man bäst skapar en god studiemiljö för och ger en god utbildning till studenter från olika delar av världen. Det här arbetet har aktualiserat frågor som rör studieformer (lärarledd tid, självstudier, grupparbeten), examinationstyper (hemtentamen är nytt för många inresande studenter) och plagiat, men även relationen mellan lärare och student som ofta upplevs vara mer avslappnad i Sverige än på många andra håll i världen. Inom flera ämnen betonas vikten av att kommunicera och förklara den pedagogiska filosofi och de regler och normer som underbygger HT-fakulteternas verksamhet, samtidigt som man ska bibehålla en lyhördhet för de inresande studenternas erfarenheter och behov. De första veckorna i ett program är, enligt en av dialogerna, särskilt viktiga för att etablera en miljö och skapa de sociala förutsättningarna för goda samtal om akademiska kulturer. Det kan till exempel handla om att ge studenterna en inblick i de pedagogiska idéer som ligger till grund för ”våra” undervisningsformer – och samtidigt ge lärarna en

<sup>11</sup> Lunds universitet, Kartläggning av språkstöd vid Lunds universitet (STYR 2020/331).

förståelse för varför dessa former, till exempel grupparbeten, ses som problematiska eller otillfredsställande för en del studenter som önskar mer fokus på individuella prestationer.

#### **Förslag på uppföljning och insatser:**

Utbildningsledare anordnar en workshop om akademiska kulturer. Målgruppen för workshoppen är koordinatörer för HT:s master- och kandidatprogram. Workshoppen är planerad till maj 2021. Under workshoppen får koordinatörerna ta fram förslag på undervisningsmoment om akademiska kulturer. Förslagen dokumenteras, sammanställs och presenteras i korthet under grundutbildningsinternatet 2021.

### **Interkulturell kompetens och interkulturella möten i undervisningen**

Frågan om hur man arbetar för att träna och främja interkulturell kompetens i lärosalen rymmer många olika svar, som kan variera mellan ämnena. Flera av språkämnen betonar att arbetet med interkulturell kompetens är ett naturligt inslag i undervisningen, då tillägnet av ett nytt språk går hand i hand med utvecklandet av en förståelse för de kulturer och samhällen där språket talas. Kontrastiva studier av ord, fraser och språkssystem öppnar upp för diskussioner om kulturella skillnader och likheter. Därtill är realiakurser ett viktigt inslag i många av språkutbildningarna, vilket ger studenterna gedigna kunskaper om de studerade språkens vidare kulturella och historiska sammanhang. Många gånger är det dessa sammanhang – de länder där språken talas – som har lockat studenterna till att läsa tyska, ryska, franska eller något av de andra språk som SOL utbildar i. Även inom ämnet svenska som andraspråk är kopplingen till interkulturell kompetens självklar, genom återkommande samtal om kulturens betydelse för språket och undervisningen. På Språkkonsultprogrammet läser studenterna en hel kurs om interkulturell kommunikation, som ger möjlighet till fördjupad förståelse för de språkliga uttryckens kulturella betingelser.

I ett par dialoger gavs exempel på hur kurslitteraturen ger stoff till reflektioner om interkulturalitet, genom fokus på exempelvis postkolonial teoribildning och genusperspektiv. Inom musikvetenskap utgör diskussioner om kanon en given ingång till temat, och på journalistutbildningen fyller reflektionsövningar samma funktion. Dessutom betonas i flera dialoger att den interkulturella tematiken lyfts i examensuppsatser. Som exempel kan en uppsats inom ABM-programmet om bibliotekens betydelse för nyanlända och för integrationen nämnas.

Förmågan att reflektera över sin egen position i förhållande till undervisningsmaterialet och omvärlden tränas upp i alla ämnen. Ett par institutioner väljer att betona det hermeneutiska perspektivet som en utgångspunkt för träning i interkulturell kompetens. Inom vissa ämnen jobbar man medvetet med att lyfta in sådan träning i undervisning genom reflektionsövningar på seminarier och i loggböcker. På Språkkonsultprogrammet genomförs arbetsplatsbesök i kursen om interkulturell kommunikation, varifrån studenterna skriver loggböcker med utrymme för personliga reflektioner. Inom flera dialoger nämns att lärare delar med sig av sin egen bakgrund och forskningsbana i lärosalen för att exemplifiera självreflektion som vetenskaplig metod – och för att bidra till ett öppet samtalsklimat i studentgruppen.

Som synes finns det inom institutionerna en uttalad strävan att skapa ett utbildningsklimat som bygger på respekt och nyfikenhet inför studenternas erfarenheter. Samtidigt är det, som man i flera dialoger slog fast, viktigt att vara tydlig med studiernas vetenskapliga karaktär; lärosalarna på HT är inte i första hand utrymmen för utbyte av personliga berättelser. Däremot finns det inom utbildningarna tillfällen då det är relevant att lyfta fram studenternas erfarenheter som föremål för tolkning eller ingång i ett ämne – eller som ett sätt att stärka den sociala sammanhållningen. Ibland kan personliga erfarenheter ha direkt koppling till det studerade ämnet och den yrkesbana som förhoppningsvis väntar efter examen. I många ämnen ses det dessutom som naturligt att studenternas och lärarnas olika geografiska och kulturella bakgrunder sätter prägel på undervisningen. Samtidigt underströks flera av dialogerna vikten av att inte reducera en student eller lärare till representant för en viss kultur eller identitet.

I samtalen om interkulturella möten i lärosalen nämndes många gånger SAS-kursernas (Special Area Studies) framgångsrika arbete med att lyfta in internationella och interkulturella perspektiv i undervisningen. Ett förslaget utvecklingsspår är att ta in delar av SAS-kurserna i undervisningen i huvudområdena. Bland andra av dialogernas förslag för att främja interkulturell kompetens kan nämnas: att introducera lärandemål med detta fokus (här är åsikterna delade), att betona denna kompetens i samband med pedagogisk meritering, att inkludera frågan i AHU:s (Avdelningen för högskolepedagogisk utveckling) pedagogiska seminarier, att utveckla en kurs på temat i AHU:s regi. Som synes fanns i dialogerna ett uttalat önskemål att samarbeta med AHU inom området interkulturell kompetens, något som fakulteterna tar fasta på i sitt fortsatta arbete med frågan.

Sammantaget märks bland dialogernas deltagare en önskan om att få vässa den egna kompetensen inom området interkulturell kompetens för att kunna arbeta mer systematiskt med frågan i undervisningen – och för att bidra till en god studiemiljö i de mer och mindre heterogena studentgrupper som finns på SOL och LUX.

#### **Förslag på uppföljning och insatser:**

Under grundutbildningsinternatet anordnas en workshop med en inbjuden, extern workshopledare, på temat interkulturell kompetens. Under workshoppen får deltagarna ta fram förslag på hur perspektivet kan utvecklas vidare i HT-fakulteternas utbildningar.

Under våren 2021 påbörjas arbetet med att ta fram en nätbaserad ”resursbank” med goda exempel och idéer från institutionernas arbete med internationalisering och interkulturell kompetens. Förslagsvis placeras denna resurs på HT-fakulteternas intranät. Ett urval av de goda exemplen kan även läggas upp på fakulteternas kvalitetssidor.

Ett av projekten inom ramarna för *Handlingsplan för internationalisering vid Lunds universitet 2019-2021*<sup>12</sup> syftar till att ta fram ett kunskapsunderlag kring pedagogisk utveckling för internationalisering av pedagogik och undervisning i mångkulturella studentgrupper. Projektet, som genomförs 2021, är av relevans för HT-fakulteternas arbete med internationalisering och bidrar förmodligen på sikt med pedagogisk utveckling av det slag som efterfrågades i kvalitetsdialogerna.

<sup>12</sup> Lunds universitet, *Handlingsplan för internationalisering*



## Avslutande kommentarer

Att internationalisering och interkulturell kompetens är frågor som engagerar lärare och studenter blev tydligt under kvalitetsdialogerna 2020. Inom flera ämnen väckte arbetet med underlagen diskussioner om temats innebörd och avgränsning: vad betyder egentligen interkulturell kompetens och varför var det denna aspekt av internationaliseringen som ägnades uppmärksamhet? Även den geografiska avgränsningen av det mångfasetterade kulturbegreppet problematiserades från några håll. Ett par av de historiska ämnena betonade exempelvis att diakrona, vid sidan av synkrona, perspektiv kan bidra till att träna interkulturell förståelse. Sammantaget tycks begreppsdiskussionerna ha utgjort ett viktigt steg i en formativ process som har gett institutionerna och ämnena möjlighet att reflektera över sitt pågående arbete med interkulturell kompetens och sina möjligheter att utvecklas vidare på området.

Av institutionernas inventering av det egna, pågående arbetet med internationalisering och interkulturell kompetens framgår att en omfattande verksamhet redan pågår på området. Lektioner i språkfärdighet, kurslitteratur med postkoloniala perspektiv, samarbete med inresande praktikanter, knytkalas (*potluck*) i internationella språkgrupper och loggböcker kring kulturmöten är bara några exempel ur den rika flora av läraktiviteter och -material som bidrar till att träna interkulturell kompetens vid HT-fakulteterna. Många institutioner har emellertid framhållit att arbetet med dessa frågor är fragmentariserat, sker ”strövis” och hade varit betjänt av större systematik. Inom de flesta kvalitetsdialogerna efterfrågas fler institutionsöverskridande och/eller fakultetsgemensamma samarbeten och satsningar inom området interkulturell kompetens.

Mobilitetsfrågan lyftes i alla dialoger, ofta med hänvisning till HT-studenternas minskade benägenhet att delta i Erasmusutbyten och andra utlandsvistelser. Flera institutioner uttrycker en önskan att använda de utresande studenternas erfarenheter mer i sin verksamhet. Ett förslag som återfinns i dialogerna är att anordna särskilda event där studenterna får utbyta erfarenheter av sina utlandsvistelser, vilket i bästa fall skulle locka fler studenter till att söka sig utomlands.

Inom HT:s internationellt orienterade utbildningsverksamhet är språkfrågan ständigt aktuell. Engelskans dominans i kurslitteraturen avhandlades inom många av dialogerna, tillsammans med dess konsekvenser; ”svengelsk”-talande studenter. Ju högre krav på färdigheter i akademisk engelska, desto större behov av att stärka studenternas språkkunskaper, betonade man i många av dialogerna. Även bristfälliga kunskaper i de skandinaviska språken kan ställa till med problem för de studenter som förväntas ta sig igenom akademisk text på grannspråken.

Vid många institutioner framställs närvaron av internationella studenter som berikande, samtidigt som skillnader mellan olika akademiska kulturer kan skapa utmaningar för både studenter och lärare. Här är det, understryker man från flera institutioners håll, viktigt att ta fram transparenta riktlinjer för de normer och praktiker som genomsyrar den akademiska verksamheten inom våra ämnen, samtidigt som man bibehåller en lyhördhet för de inresande studenternas potentiellt annorlunda arbetssätt. Från flera av de internationella masterprogrammen efterfrågas erfarenhetsutbyten och kompetensutveckling om akademiska kulturer.

Interkulturalitet ses inom många ämnen, inte minst inom språken och de kulturvetenskapliga ämnena, som självklara perspektiv i undervisningen. Hos de flesta institutioner finns ett intresse för att arbeta vidare med att befrämja såväl studenternas som personalens egen interkulturella kompetens. Att hitta goda former för samtal i heterogena studentgrupper, och att väva in studenternas personliga erfarenheter i undervisningen utan att tumma på undervisningens vetenskapliga

karaktär, är några exempel på frågor som flitigt diskuterades under dialogerna. De uppföljningsinsatser som har föreslagits i rapporten kommer förhoppningsvis att bidra till att hålla frågan om interkulturell kompetens och internationalisering på hemmaplan levande vid fakulteterna, även efter det att kvalitetsåret 2020 är över.

### Referensförteckning:

Deardorff, D.K. Identification and Assessment of Intercultural Competence as a Student Outcome of Internationalization. *Journal of Studies in International Education*, 10(3), s. 241–266.

de Wit, H., Egron-Polak, E., Howard, L., & Hunter, F. *Internationalisation of higher education*. Bryssel: Europaparlamentet, 2012

Humanistiska och teologiska fakulteterna vid Lunds universitet, *Humanistiska och teologiska fakulteternas system för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av befintlig examensgrundande utbildning på grund-, avancerad och forskarnivå 2019-2024*, 2018 [Microsoft Word - kvalitetssystemtext reviderad.docx \(lu.se\)](#)

Humanistiska och teologiska fakulteterna vid Lunds universitet, *Strategisk plan 2019-24*, 2018  
[https://www.ht.lu.se/fileadmin/user\\_upload/ht/dokument/Fakulteterna/policydok\\_planer/strategiskplan\\_2019-2024\\_webb.pdf](https://www.ht.lu.se/fileadmin/user_upload/ht/dokument/Fakulteterna/policydok_planer/strategiskplan_2019-2024_webb.pdf)

Lunds universitet, *Kartläggning av språkstöd vid Lunds universitet* (STYR 2020/331), 2020. Projektplan.

Lunds universitet, *Policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning vid Lunds Universitet*, 2018.  
[https://www.medarbetarwebben.lu.se/sites/medarbetarwebben.lu.se/files/policy\\_kv\\_alitetssakring\\_styr\\_2016\\_179.pdf](https://www.medarbetarwebben.lu.se/sites/medarbetarwebben.lu.se/files/policy_kv_alitetssakring_styr_2016_179.pdf)

Lunds universitet, *Handlingsplan för internationalisering vid Lunds universitet 2019-2021*, 2018.  
<https://www.medarbetarwebben.lu.se/sites/medarbetarwebben.lu.se/files/handlingsplan-for-internationalisering-vid-lunds-universitet-2019-2021.pdf>

SOU: 3 *En strategisk agenda för internationalisering*, 2018  
<https://www.regeringen.se/490aa7/contentassets/2522e5c3f8424df4aacc78d2e48507e4f/en-strategisk-agenda-for-internationalisering.pdf>

SOU: 78 *Ökad attraktionskraft för kunskapsnationen Sverige*, 2018  
<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2018/10/sou-201878/>